

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 19.11.2018 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.61.2016.JP

**Pan
plk Grzegorz Fedorowicz
Zastępca Dyrektora Generalnego
Służby Więziennej**

Centralny Zarząd Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-521 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze,

W Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich prowadzone są obecnie prace analityczne nad projektem wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego z wnioskiem o podjęcie inicjatywy prawodawczej i nowelizację rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego pozbawionego wolności, ich dokumentowania oraz weryfikacji.

Analiza skarg kierowanych przez osadzonych do Rzecznika Praw Obywatelskich wskazuje, że sposób przeprowadzania badań na obecność w organizmie środków odurzających lub substancji psychotropowych nadal wywołuje wiele wątpliwości i kontrowersji. Dzieje się tak pomimo wprowadzonej z inicjatywy Rzecznika możliwości wpisywania do protokołu z przebiegu badania uwag lub zastrzeżeń osoby badanej dotyczących przeprowadzenia badania nieinwazyjnego oraz laboratoryjnego.

Dlatego też zwróciliśmy się o opinię biegłych z Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Dra Jana Sehna w Krakowie, którą przesyłam w załączeniu. Z przedstawionej ekspertyzy wyraźnie wynika, że optymalnym materiałem pobieranym do badania byłaby próbka moczu. Zdaniem eksperta, badanie próbki moczu powinno być weryfikowane tym

samym materiałem badawczym, a więc również moczem, a nie krwią, jak zostało przyjęte w rozporządzeniu.

Dostrzegamy także problem związany z zażywaniem nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy. Niejednokrotnie zdarza się, że wynik badania nieinwazyjnego jest negatywny, jednak po zachowaniu osadzonego widać, że jest pod wpływem zabronionych środków. Przepisy rozporządzenia nie odnoszą się do postępowania w takich sytuacjach.

Odrębną kwestią jest przyjmowanie przez osadzonego w celach terapeutycznych niektórych leków, które mogą wypłynąć na wynik testu, dając wynik błędnie dodatni. Jak wskazano w załączonej opinii, „raport z badań powinien być interpretowany przez lekarza (więziennego) uwzględniającego stan zdrowia oraz aktualne leczenie kontrolowanego”.

Nie jest możliwe wyeliminowanie wszystkich sytuacji spornych. Zależy nam jednak, aby przepisy omawianego rozporządzenia zostały dostosowane do obecnych realiów, a więc przede wszystkim, aby uwzględniały specyfikę zażywania tzw. dopalaczy, a także odpowiadały współczesnym standardom wiedzy specjalistycznej z zakresu toksykologii.

Biorąc powyższe pod uwagę, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Dyrektora o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie oraz wskazanie, w jakim zakresie Służba Więzienna dostrzega potrzebę dokonania zmian w ww. rozporządzeniu, mając na uwadze codzienną praktykę przeprowadzania badań osadzonych na obecność środków odurzających.

Będę wdzięczna za potraktowanie tej sprawy jako pilnej.

Załącznik 6 kart (ekspertyza).

Z poważaniem,
(podpis na oryginale)